

THL:n ehdotus kansallisista omaishoidon myöntöperusteista

Sari Kehusmaa

29.5.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

THL selvitti eroja omaishoidon kriteereissä 2022

1. Sopimusomaishoitajuuden ”**alaraja**” **vaihtelee** eli siinä on eroja, millä kriteereillä pääsee sopimusomaishoitajaksi (esim. hoidon ympärivuorokautisuus)
 - Osalla alueista käytössä myös **ennaltaehkäisevä palkkioluokka**
2. Palkkioluokkien kriteereissä oli eroja
 - Useilla alueilla käytössä nk. **poissulkukriteerijä** palveluissa, tai esim. jokin saatu palvelu laskee maksettua palkkiota
 - **Työssäkäyntiin liittyviä kriteerijä** on yleisesti korkeimmissa maksuluokissa, eli kyseistä palkkiota maksetaan esim. vain hoitajalle, joka ei ole ansiotyössä/jää pois ansiotyöstä
 - Eroja on siinä huomioidaanko fyysisen avun tarpeen lisäksi **psyykinen avuntarve ja valvonnan tarve**
 - Osalla on käytössä **omat kriteerit eri ikäisille**
 - Useilla alueilla kriteereihin on kirjattu toimintakyky**mittareita ja niiden raja-arvoja** ja paljon viittauksia siihen, monessako arkitoimessa hoidettava tarvitsee apua
 - HUOM! Kriteerit eivät kerro toteutumasta. Alueilla oli myös palkkioluokkia, joissa ei ollut yhtään hoitajaa

THL teki STM:n toimeksiannosta ehdotuksen kansallisesti yhtenevistä myöntöperusteista

- **Esitys ei ole kustannusneutraali. Nostaa menoja 100 – 130 milj. e. Arvioitava uudelleen, koska HVA:t uudistaneet myöntöperusteita**
- **Ehdotus lisää omaishoitajien määrää**, koska sopimusomaishoidon alaraja on asetettu tasolle, jossa kuntien sopimuksia ei jouduttaisi massana irtisanomaan. Sopimusomaishoitajien määrä nousisi noin 6000 hoitajalla.
- Se sisältää **kolme sopimusomaishoidon palkkioluokkaa** ja esityksen hyvinvointialuekohtaisesta kevyen tuen luokasta. Pääosin omaishoitajien siirtymät palkkioluokissa tapahtuvat ylöspäin. **Ylimpään luokkaan lisävapaapäivä.**
- Korkeimman palkkioluokan palkkio on ehdotuksessa matalampi kuin nykytilanteessa osalla kunnilla käytössä oleva maksimi, eli kaikkein korkeimmat (yli 950 e/kk) palkkiot leikkautuvat (määrä ei ole suuri, ehdotamme siirtymäaikaa)
- Tarvitaan **toimeenpanon tuki**, jolla varmistetaan riittävä ohjeistus ja yhtenäiset käytännöt alueilla (laatukäsikirja tms)
- **HUOM!** THL esityksessä palkkioihin otettu kantaa vain, jotta saadaan kustannusvaikutukset arvioitua, arvioitu kaksi ero palkkiotasoa

Omaishoidon sitovuus

Hoidon sitovuus tarkoittaa sitä, kuinka usein omaishoitajaa tarvitaan.

thl

	Hyvinvointialuekohtainen kevyen tuen luokka	Alin sitovuusluokka	Keskimmäinen sitovuusluokka	Ylin sitovuusluokka
Mikä on omaishoidon sitovuus? *	Säännöllisesti viikoittain	Säännöllisesti joka päivä	Säännöllisesti vuorokauden eri aikoina	Yhtäjaksoisesti tai lähes yhtäjaksoisesti
Vapaapäivät	0	2-3	3	4

* Hoidettava voi tarvita enemmänkin hoitoa ja huolenpitoa, jolloin niihin vastataan muilla palveluilla.

Tarkemmat kuvaukset hoidon sitovuudesta eri palkkioluokissa ja eri ikäisille hoidettaville kuvattu raportissa: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/145176/URN_ISBN_978-952-343-927-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y